

Klassisk grekiska - språk och kultur

- Gymnasieskolans undervisning i ämnet Klassisk grekiska har ett dubbelt mål: ett språkligt och ett kulturhistoriskt. Du får lära dig läsa och skriva det grekiska alfabetet – detsamma som används än idag - och studera lättare texter på klassisk grekiska. Du får vidare en särskild inblick i hur språk i allmänhet utvecklas och förändras, eftersom språkliga jämförelser ingår i undervisningen.
- Många ord i svenskan och andra moderna språk kommer från grekiskan. Du får lära dig hur de grekiska lånorden är bildade och vad de egentligen betyder, t.ex. förstavelsen **a-**, **an-** som betyder *o-*, *icke*: **ateist**, **anarki** (en **ateist** tror inte på någon gud; i en **anarki** finns ingen ledning), **poly-** som betyder *mycket*, *många*: **polygami**, **polygrip** (**polygami** är månggifte; en **polygrip** är en tång med många grepplägen). Andra exempel är **dynamit** (**dynamis** = kraft), **gynekolog** (**gyne/k/** = kvinna), **politik** (**pólis** = stat, stad), **termos** (**thermos** = varm). Se även detta blads baksida!
- Under Atens klassiska tid på 400-talet f. Kr. blomstrade **dramatiken**. **Teater**, **scen**, **tragedi** och **komedi** är grekiska ord. Dramats personer hämtades vanligen från den grekiska **mytologin**, också ett grekiskt ord. Antikens gestalter återkommer ständigt i Europas konst och litteratur: principfasta kvinnor som **Antigone** och **Elektra**, kraftkarlar som **Herakles** och **Akilles**, olycksdrabbade människor som **Medea** och **Oidipus**.
- Du får ta del av betydelsefulla avsnitt av konsthistorien, där man behandlar **skulptur** (främst klassisk) och **arkitektur** (de olika tempelstilarna). Du får också studera platser av historisk betydelse (t.ex. **Aten** och **Delfi**).
- Du diskuterar med din lärare och dina kamrater hur grekiska motiv från antiken återkommer i vår tids litteratur, konst och idédebatt.
- Nyfikenhet på historia och äldre kulturer är ofta ett viktigt motiv för mångas val av kurser i *Klassisk grekiska - språk och kultur*. Kunskap om grekiska språket och den grekiska kulturen lägger grunden för en förståelse av dagens Europa.

På humanistiska programmets inriktning Språk får inom språk en skola erbjuda kurser i engelska, **klassisk grekiska - språk och kultur**, latin - språk och kultur, moderna språk, modersmål eller teckenspråk (**4 kap. 1 § gymnasieförordningen**).

En elev får delta frivilligt i undervisning i kurs som ligger utanför elevens fullständiga program. Beslut fattas av rektorn (utökat program, se **4 kap. 23 §**).

Vilka kurser som ska erbjudas som programfördjupning eller individuellt val beslutas av skolhuvudmannen.

GREKISKA PREFIX OCH MORFEM VANLIGA SOM FÖRLED I ORD

a, an	<i>icke, o-</i>	<i>ateist, anarki (an framför vokal)</i>
amf(i)	<i>på båda sidor, dubbel</i>	<i>amfiteater, amfibie</i>
an(a)	<i>upp, åter</i>	<i>anatomi, anakronism</i>
ant(i)	<i>mot, mittemot</i>	<i>antipati, antagonist</i>
aut(o)	<i>själv</i>	<i>autodidakt, autograf</i>
di(a)	<i>tvärsigenom, mellan</i>	<i>diameter, diarré, dialog</i>
dys	<i>svår, dålig</i>	<i>dyslexi, dysfunktionell</i>
en, em	<i>i, in i</i>	<i>energi, empati</i>
ep(i)	<i>efter, till, på</i>	<i>epigon, epilog</i>
eu	<i>väl</i>	<i>eutanasi</i>
hemi	<i>halv</i>	<i>hemisfär</i>
heter(o)	<i>annan, olik</i>	<i>heterosexuell, heterogen</i>
hol(o)	<i>hel</i>	<i>hologram</i>
hom(o)	<i>sam(ma), lik</i>	<i>homosexuell, homogen</i>
hyper	<i>över</i>	<i>hyperkänslig, hyperintelligent</i>
hyp(o)	<i>under</i>	<i>hypotes (antagande underställt prövning)</i>
is(o)	<i>lika</i>	<i>isoterm</i>
kat(a)	<i>ned</i>	<i>katastrof (allt vänds upp och ner)</i>
mega(lo)	<i>stor</i>	<i>megafon, megabyte (=1 miljon)</i>
melan	<i>svart</i>	<i>melankoli</i>
met(a)	<i>om-, efter</i>	<i>metamorfos, metastas (omplacering)</i>
mikro	<i>liten</i>	<i>mikroskopisk, mikrokosmos</i>
mon(o)	<i>ensam, en-</i>	<i>monografi, monolog, monopol</i>
neo	<i>ny</i>	<i>neorealism, neolitisk,</i>
orto	<i>rak, rät, riktig</i>	<i>ortopedi, ortografi</i>
pale(o)	<i>gammal, forn-</i>	<i>paleografi</i>
pan(to)	<i>all, hel</i>	<i>panteism, panorama, pantomim</i>
para	<i>vid sidan av</i>	<i>parafra, parallell (bredvid varandra)</i>
peri	<i>omkring</i>	<i>periskop</i>
poly	<i>många, mycket</i>	<i>polykrom, polygrip, polyfon</i>
pro	<i>före, framför, förut</i>	<i>prolog, program</i>
prot(o)	<i>först</i>	<i>prototyp</i>
pseud(o)	<i>falsk, föregiven</i>	<i>pseudonym, pseudo händelse</i>
syn, sym	<i>med, sam(man)</i>	<i>syn tax, symfoni, symbios</i>
tele	<i>fjärr-, i fjärran</i>	<i>telefon, television, teleskop</i>

